

SKOGEN TIPSAR

Diamantstock (Kährs) och Guld- (klass A) eller Interiörstock (Södra).

Gör guldkap i ekskogen

Har du några diamanter eller guldtackor i virkes-travarna? De kan ge stora pengar om du hittar rätt köpare och apterar rätt.

KENNETH ARVIDSSON är inköpare på golvfabriken Kährs i Nybro, som tillsammans med Södra Interiör är en av de två stora förbrukarna av ektimmer i landet.

– Förra säsongen var det bara gran och tall som gällde, då hade vi svårt att få in tillräckligt med ek. Men nu när barr-timret är på väg ner i källaren hoppas vi att läget blir annor-lunda, säger han.

Det ligger stora pengar i bra ektimmer. Kährs finaste kvalitet Diamantstock betalas med 3000-5000 kronor per kubikmeter. Lika mycket betalar Södra för sin Interiörstock. En snabbräkning i prislistan visar att en grov stock med 80 cm toppdiameter och en längd på 2,7 meter ger ett pris på drygt 6700 kronor. För en stock!

De mer normala kvaliteterna kallas Blockstock och Kährstimmer hos Kährs, hos Södra kallas de Guld-, Silver- och Bronsstock. Där kan man få drygt 2000 kronor per kubikmeter för de grövre dimensionerna.

Men det gäller att aptera rätt, att behärska konsten att dela upp en trädstam i olika sortiment. Om stocken hanteras fel kan den klassas som vrak, och hamnar i bränslehögen. Då rinner betalningen ner till 200 kronor kubiken.

– Det vanligaste felet är att stockarna inte är ordentligt kvistade, säger Kenneth Arvidsson. Vi accepterar högst 5 centimeters kviststump, annars blir det vrak. Efter en maskin-avverkning bör man alltid gå ut och efterkapa kvistarna med motorsåg. Om det inte görs kan stocken tappa en tusenlapp.

ÄVEN SÖDRA LYFTER FRAM vikten av rätt aptering och sortering. Anders Ekstrand arbetar dagligen med att försörja föreningens industrier med lövvirke.

– Det är lättare att aptera rätt idag, säger han. Våra nya instruktioner kan följas av alla. Många känner inte till att vi accepterar klenare virke nu, ner till 16 cm i topp. Kvaliteten behöver heller inte vara i topp, bara det går att såga.

Att hitta kapstället ger sig ganska naturligt, menar Anders Ekstrand. Hans första tips är att leta upp den grövsta och sämsta kvisten inom den accepterade stocklängden och kapa den rakt igenom. Stocken betalas också i decimeters intervaller, så det kan löna sig att ligga strax över gränsen.

För både Kährs och Södra Interiör är den svenska eken mest intressant. Kährs ger också ett pristillägg för leveranser inom 15 mils radie från fabriken i Nybro. Transportlogistiken är dock en tung del i inköparens jobb. Medelpartiet av ektimmer är blygsamma 15 kubikmeter. På Kährs är minsta leverans tre kubikmeter och på Södra fem. För mindre partier ovanför denna gräns görs ett prisavdrag.

Trots trixandet med många små travar är Kenneth Arvidsson förvissad att han får ihop sitt timmerbeting.

– Det ser alltid kärvt ut på hösten, men till våren brukar det lossna. Nu hoppas vi bara på tjäle och barmark. Blöta marker kan sätta stopp för många avverkningar, avslutar han.

Text: **Mats Hannerz** • Illustration © **Bobo Hermanson**

Blockstock (Kährs) och Silverstock (klass B, Södra).

Kährstimmer (Kährs) och Bronsstock (klass C, Södra).

APTERA EKEN RÄTT

• **Börja med att kvista** hela stammen.

• **Kapa ner alla kvistar och rotben.**

Kviststumpar över 5 cm ger vrakning, och rotben över 15 cm ger avdrag.

• **Skaffa överblick.** Ta hänsyn till krökar, avsmalning och kvistar när du planerar kapen.

• **Kapa i godkända längder.** Kährs önskar helst 2,6-2,8 meter, men accepterar 2,2-3,2 meter. Södra vill ha 2,4-3,2 meter.

• **Kapa innan avsmalning och krökar.** Stockarna toppmäts, och varje minskning i diameter ger förlorade pengar. Minsta toppdiameter är 18 cm (Kährs) och 16 cm (Södra).

• **Kapa helst rakt igenom** den

största och sämsta kvisten. Halva kvistar i stockens ände räknas inte in när den kvalitetssorteras.

• **Läs apteringsinstruktionerna från köparen.** Kährs finns på webben, Södras kan beställas. Reglerna i prislistan har blivit mindre komplicerade och underlättar för skogsägarna. Trädets utseende är avgörande för klassificeringen.

• **Med apteringsinstruktionerna** kan du få en bild av vad du har för slags stock (se illustrationerna ovan). Men det är virkesmätaren som slutligen avgör stockens klass.

• **Mer finns att läsa** på webben: www.kunskapdirekt/adellov. Klicka på Virkets avsättning och användning.

